

Ignis ppter gē euaporatōez. Ros siue pluuia ppter aie seūdācōem. Mel ppter dulcifluā intelcōis hoīs immutacōem. Oleū ppter mēricōē anime impigūacōem et exhillācōem Multis alijs opāa diuinus spūs. sed sufficiant pro exemplo. Nūc ad āgeloz ppetatēs adiuuante dño manūm apponam

Incipit liber scōus de ppetatibz āngeloꝝ

DE ppetatibz āngelicis diuino adiutorio aliq̄ in mediū prolata tūc primo incipiendū est ab eis dē in gēali. et deīn ī spāli. vbi singulozū ordmū dispositōes et officioꝝ diuerse ministracōes. pnt presenti agtūe opulculo pper ordinem declābunt.

Capitūlū primū de interpretacōe āngeli.

Angelū itaq; gēce heb. tace malach latine vero nūcius interpretat eo q̄ pper āngeloꝝ ministeriū diuina volūtas ppopulo nūciat. vnde āngelus nomē est officij nō nature. Spūs autē nō est āngelū sed q̄n a deo mittit tūc pmo āngelus ppe nūciat. Cui. s. āngelo lumina pictoris alas tribuit in quatū subito motū celer est. āngeloꝝ opacōem figuratē predicta pictoralis lumina simplicibz pponit. sicut a poeticis vntis ascribere alas antiquitas nō phibuit. sicut dicit p̄sidor. li. viij. ca. viij.

Capitūlū ij. quid sit āngelus s̄m dām.

Et igit̄ āngelū s̄m dām. substantie intellectuali semp mobilis. arbitrio libera. in corpore deo ministras s̄dm grām et nō naturā immortalitātē p̄cipēs. Ex hac āngelica descriptōe mltiplex nobis resulat ppetas āngeloꝝ. Dicit̄ etiā substantia intellectuali. quia rōe spiritualitatis sue substantie et singularis spūalitatis. oēs formas intelligibiles in se p̄cipat et spēs cognoscibiles apprehendit et q̄to a terrestris materie coactacōe est. t̄m ocioꝝ tanto in cōtēplacōe in materialū est p̄fectioꝝ sicut expresse dicit̄ in libro causalū. Nam intelligēcie plene sunt formis et ideo oēs spēs agnoscibiles eis subiectibiles in eis relucēt sicut ibidē dicit̄ dñe. P̄ter hec natura āngelica omnē aūcedit crea turā corporeā in essēcie subtilitate. in simplicitate. in intellāis p̄p̄ciacitate. in liberi arbitrij habilitate. quia hec āngelica natura. nullā h̄z. dependēciā a materia. ideo corrupcio materialis ei nō p̄t aliquālit̄ uenire vnde sensūalis agnicio eius itellctū deiformē nō impedit. āngelus em̄ deiformē h̄z. itellctū

et ideo s̄ tempus ē et totū intelligit s̄f et nō vñū post aliud aut vñū ex alio sicut ex p̄missis cōclusionem sicut humanus intellāis qui est vñū ex alio collatiuus. Vnde qual̄ ē opacio simplicis ad op̄hū. et p̄cti ad lineā in effēdo. talis est opacio āngelici intellāis ad humanū in intelligēdo et iudicādo. Nulla malicia āngeli cō affectū a creatoris sui obsequio retrahit vel auertit. Vnde q̄to āngelica substantia ē simplicior et ab omni adicōe materie distācior. tanto dei similitudo in ea relucet expressior et in ipsa sicut speculo clarissimo splendor diuine sapiēcie relucet expressior et tanto ē dignior influēcia glorie q̄to p̄fectior ad hēsit in cōmutabili veritati ex libera et p̄p̄a volūtatē vt dicit gregoriū. Vnde inq̄t deus omnipotēs naturā sūmōꝝ spiritūū bonā sed mutabilem addidit vt qui pmanere vellēt mererēt et eo maioris meriti apud deū fierēt q̄to mutabilitatis sue in vñū. volūtatē studio desipissent. Dicit etiā idē āngelus in cōtēplacōe sui creatoris immutabilis pmanet et tñ eo q̄ creatura est vicissitudinē mutabilitatis habet. In āngelis em̄ tria cōsidēnt vt ait dyonisiū. Effēcia qua subsistit. Virtus qua possit. Opacio qua pagūt. Eoz effēcia est simplex et immateriali pura. distincta seu discreta. Eoz virtus est libera. intelligēs. diligēs in dēfessa. Habent em̄ p̄tatem libere eligēdi. intelligēdi et diligēdi et deo cōmunitabiliter ad hēdi. Insuper habēt virtutē opandi quia oīa faciūt s̄m moē dilacōe. omnia adūla coherēt sine resistēcia et cōtradictōe. Semp nobis assistūt et nob seruiūt s̄m intermissōe. Vnde eoz opacio est volūtatia subita utilis et honesta. Nā deo seruiūt sine coactione subito et instanti iussa p̄ficiūt s̄m pro cōtēplacōe omnia p̄p̄ia et vtilia proiciūt sūma atēnt cōsiliitatis et honestis vacāt quē sūt s̄m reprehēsiōe. Patet itaq; q̄ triplex virtus est in āngelo. s. cognoscēdi. opandi. et p̄sistēdi. Cognoscit em̄ deū sup se in speculo eternitatis sine aliqua inuolucōe. Sem p em̄ vidēt faciē patris. math. x. viij. Extra se apprehendit omnia s̄m collōe. Intra se retinet apphēnsa s̄m obliuione. Sic etiā habent virtutē opandi potenter. celerit̄. vtiliter. incessant̄. Nōt̄ etiā virtutē p̄sistēdi in nature sue simplicitate. quia a mortalitatis vicissitudine nō alterant̄ passibilitatis cōtēntate non afficiunt̄. mole carnea nō retardant̄. P̄sistūt etiā in grē et glorie firmitate. quia diuinis legibz subiecti nulla affectiōe vel actione ei cōtariant̄. Cū sint benigni. nullo iūdie stimulo tōt̄. quē. Cū sint puri. nulla affectiōe turpi cōtamināt̄.

Prestitit etiā in officij dignitate. Nam cū
sunt iusti, nullo mō sibi inuicē iniuriā. Cū
subsunt nullo contemptu subiciunt. et qui p̄
sunt sicut tyrannide alijs principant. **P**er
angelica natura prime luci se, deo vicin⁹ est
coniuncta. ideo copiosiori lumine repleta. et tū
to de vite fonte profundius haurit. q̄to stem
plādo primo lumini vicin⁹ se subiūgit. et tū
to principali res theophaicas. i. illuminacōes
diuinas. et tūne recipit q̄to p̄fectius ad sum
mū bonū per amorē inflexibile se ouertit. Vñ
illa lux eterna p̄mo sup angelos influat. et ip
sis mediātibus ad nos descendit. ideo lex p̄
angelos ad homines p̄cessit. Unde p̄t istā
primā a patre luminū illuminacōes. ad ange
los descendente. vnanē angeli a **D**ominio a
galnatha. i. specula clarissima diuini luminis
receptacula vñ in li. de. di. no. ca. vi. dicit sic
Angelus est ymago dei. manifestatio occulti
luminis. speculū purū splendidissimū. inma
culatū incontinentatū. recipiens totā h̄ fas est
dicere speciositate h̄iformate deiformitatis
et pure declaracōis in seip̄. Sicut possibile ē
bonitate que est in abditis. et. ymago dei
dicit p̄t deiformē intellectū. q̄a sicut de oia
videt sicut deliberacōe et collectiōe. ita āgeli. q̄a
nec vident per mediū nec apprehendūt per sen
sum. Dicit etiā et occulta luminis manifestatio
quia diuinitatis lumen qd̄ in se incomprehē
sibile est. et occultū per influentiā recipiendo
et alijs t̄nsmittendo. inferioribus manifestat.
Dicit et speculū p̄ter luminis receptibilitatē
et dicit speculū purū p̄ter naturalē sue sub
stantie puritatem. Nil em̄ habet corporee fe
ditatis. immaculatū sicut macula. alij origina
lis. incontinentatū sine oratio culpe mortalis.
incontinentatū sine infectione culpe venialis.
Dicit etiā recipiens speciositate deiformita
tis. quia in specie et modo cognoscendi similit
est diuinitati qui declarat inferioribus abdi
tam et ineffabile ac occultā diuine bonitatis
suauitatem. Nam quod cōtemplando et gust
tando diuinitas percipit. inferioribus notifi
cat et t̄nsfundit. Angeli em̄ sicut **D**am. li. ij.
ca. iij. sunt lumina. quedam intelligibilia ex
primo lumine. lūmē habentia non lingua vel
auribus indigentia. sed sine sermone et sine
voce suas voluntates et intelligencias sibi in
uicem tradencia et exprimecia loco corporali
non contenta. non patietibus. vel claustris
corporalit̄ circūscripta triplicem dimensionē
non habentia. Sed intellectualiter assunt et
operant̄ vbiāq; eis fuerit imperatū. **S**unt
et h̄i spiritus naturaliter fortes et veloces ad
diuine voluntatis explecionem et vbiq; cito

inueniunt vbiāq; diuinitas iusserit nutus
ea que circa nos sunt dispensantes et auxiliā
tes nobis sicut diuinā voluntatem super nos
entes et tamen circa deū existentes. ad malū
difficile mobiles. quia omnino immobiles ex
gracia quā non natura. Deū quantū possibi
le est contemplantes et in ipso delectantes. et
cū sint incorporei et spirituales non sunt nup
c̄ijs indigentes. **V**nausq; **D**amascenus.

Capitulū terciū quomodo āgeli in effigie
corporali depingantur.

Omnis autē angelica natura ab oi
materia et lineamentis corpis sit ali
ena tū in effigie corporali depingunt
angeli et varia membra et figuras habent diu
sas in scriptura sepius memorant. Sed p̄ de
nominacōes membroꝝ visibiliū intelligunt in
uisibiles actiōes celestiu aior. **N**ā cū longa
coma et t̄fleis capillis vbiq; āgeli depingunt̄
in quibus vtiq; eorū munde affectiones et ordi
nate cogitacōes intelligunt. **N**ā capilli capitis
designat cogitacōes et affectiones que oriunt̄
ex radice mentis. **A**ures habere dicunt. quia
diuinā inspicōes. accipiūt. quā vtiq; diuidi
cāt et discernūt. **N**ares eis pictores attribu
unt et merito. q̄a vicia velud fetida refugiūt
sed virtutes quasi quedā odorifera diligunt
et inter munda et imunda. fetida et aromati
ca sagacissime diuidūt et distinguunt. **O**ra lin
guas et labia habere sepius memorant. quia
diuina secreta quasi loquendo nobis p̄ferūt
et diuinis laudibus cōtinue inhiant et inten
dūt. **I**nberbes pictorū lumina depingit eos. q̄a
eorū virtutē quasi iuuenilem statum confide
rans eos nec viribus nec senio deficiēt sic of
tendit. **D**entes habere dicunt. quia grāciam
quā diuinitas accipiūt alijs cōdicat. et quasi
cōmolendo diuidere cōsueuerūt vñ in dentibus
eorū potestas actiua et cōiactiua merito desig
nat. **I**deo etiā brachia et manus h̄nt. q̄a vir
tute sua actiua et p̄māsiua infirmitates n̄as
sustinent et vsq; in finē ab electorū defensione
et supportacione non deficiunt. **C**or et pectus
habere fingunt. quia cū deiformem habent vi
tam ad suscepcionem deiformis vite et vita
lis gracie nobis manifestissime cooperantur.
Costas et latera habent. quia omnia grāciarū
munera in se tuta possident et per ipsorum
custodiam in electis hominibus omnia tuta
manent. **I**umbos et femora habere dicuntur
sed v̄stibus occultata. quia grāciarum et
virtutū in se habent semina. que omnibus
carnalibus sunt occulta. **P**edes habent. sed
quasi generaliter denudatos q̄a liberos h̄nt
affectionū motus in deum ab omni mortali

concupiscentia penitus sequestrato

Capitulum quartum quo angeli describuntur

Describuntur etiam angeli sub figura multiplici mirabiliter alterati sicut dicitur in fine ierarchie. Nam descripti sunt pennati et alati quia a ratione terrena penitus alieni. Descripti sunt etiam in amplexibus intima intellectu et affectu sunt penitus elevati. Vestibus coccineis sive igneis sunt vestiti quia lumine divine cognitionis et divine dilectionis flamine sunt amicti. Amicti lumine sicut vestimento. Quia aures accinguntur quia virtutum habitu taliter sunt accincti. Quia ad alia vicia dilabuntur. Virgas et sceptrum in manibus gestant quia per deum diffinunt omnia recta et universa que sunt in mundo sensibili iuste regunt. Tela etiam et gladios in manibus portant quia virtute sibi tradita demonum et rebellium conamina destrunt et debellat. Trullam et perpendiculum et alias mensuras operario instrumenta vbi sunt habere quia dominus per angelorum providentiam solet malos ad bonum convertere et ut spiritus sancti fiat habitatio promovere. Calamos mensuras et funiculos in manibus portant quia singulorum merita et demerita diligenter mensurant et ponderant. Phialas cum aromatis habere dicuntur quia per eorum ministerium nostra vultura ad sanitatis gratiam perveniunt. Succincti et quasi patrum ad eundem leguntur quia iusti ad patriam eorum proximorum cotidie debentur. Attamentaria et scriptoria instrumenta portare dicuntur quia per eorum ministerium divine voluntatis abdita sepius describunt. Membris bellis ornati dicuntur quia boni eorum adiutorio in bello spirituali et corporali continue prestantur. Cytharas resonare faciunt quia illi qui eorum merentur solati proximo despectus tristitia non incurrunt. Tubas in manibus portant quia in bono proficiamus nos incitant et inuocant. Multa talia de habitu et gestu angelico in scriptura referuntur in quibus eorum opera mirabilia designantur.

Capitulum quintum quo angeli operantur rebus materialibus.

Operantur etiam alijs rebus transumptis a naturalibus ad eorum exprimendas mysticas operationes. Vbi gratia ventis assimilantur quia ad omnia agenda subito transvolant et circumferunt. Nubes dicuntur quia per raptum descripti suspensi in deum rapti sunt. Igni operantur quia divini amoris incendio totaliter inflamantur. Nam ad modum ignis cognitione lucent et dilectione ardent. Nunc aurum nunc argentum nunc electrum nominantur quia splendore habent purum et luciformi dei sapientia illustrantur. Carbun culis saphiris et alijs gemis solidis et tral-

lucidis assimilantur quia in dei gratia stabiles effecti in gloria ostentantur et eorum gratia presentia omnia que in celo sunt et in terra mirabiliter decorant. Dicuntur etiam leones quia demonibus et peccatoribus sunt terribiles. Vnde ideo ut dicitur operantur super ierarchiam angelicam quia quando ad contemplandum deum aspirant quod prius per cognitionem inhererat a memoria tergitur. Quia in concupiscentibus animis desiderata claritas est manifesta. Nam leo cum cauda delevit propria vestigia ostendit. Dicuntur et boves quia bos terra sulcans ipsam innovat et ad fructum eam aptat. Sic angeli mentes hominum disponunt ad accipiendum germina virtutum et donorum. Aquile vocantur quia immediate inflexibiliter et recte deum qui est sol iusticie irreuerberatis oculis contemplantur. Dicitur etiam equi quia lege obedientie deo qui eis prestat fidem sunt subiecti. Et etiam quia albi propter lucidam dei cognitionem. Quia nigri propter divine magisteris incomprehensionem. Nam nigredo color est sed obscurus et occultus. Quia quia rubi quia indicant terrorem iusticie et equitatis. Quia quia varij propter variam ipsius susceptam preteritam nam in vario extremi colores ununt et per angelorum virtute perfecti. Prima secundis et secundis a primis convertuntur convertuntur. Quia in amoris mutuum convertuntur. Flumina ignea dicuntur quia effusionem divine gratie suscipiunt et copiosam ac indeficientem influentiam purificam fecunditate ad alios transfundunt. ideo fluvio igneo assimilantur. Dicuntur et aereus in quo multa copulata piter defertur quia ipsi gratia societate et iocunda patere sociati sive copulati communi assensu in divina extolluntur. Dicuntur etiam rotas quia sicut rota in se revolvuntur et resoluuntur et circa idem centrum semper moventur. Sic angeli circa deum quasi circa intelligibile centrum contemplando circummoventur quia eorum desiderium est inextinguibile et quod desiderat est incomprehensibile. Deo etiam acribus et rotis igneis operantur quia ad subditos descendunt eos illuminando et iterum redeunt ipsos per contemplationem ad superiora reducendo. Sancto etiam ordines et vota contra dominum presentantur et de hinc alias ad patriam in sinu abrahæ deferunt et transportant. Dicuntur etiam medici quia animas curant. Dicuntur et fabri quia arma spiritualia nobis parant. Dicuntur et vigilantes et custodes quia nullo ignorantie sompno deprelli imminencia pericula annunciant. Dicuntur etiam messores quia electorum populum in certum regni celorum coarctant. Dicuntur et milites quia pro nobis contra demones dimicant et occurrunt. Dicuntur etiam duces cum quia modum pugnantem contra hostes spirituales nobis indicant. Cum etiam quia viam ad patriam manifestant. Iste et multis alijs

figuris angelice virtutes quo ad eorum substantiam
virtute et operatione; nobis in hunc et dant intelligi
in scripturis Sed pauca que epistola causa sunt hic
dicta ad presens nunc iusticia ante.

Capitulum vi. de ordinibus angelorum ierarchijs
et eorum officijs.

Occurrunt autem ex parte appetitibus angelorum
in generali put ad hoc opusculum
pertinet ad singulas ordinum angelorum
ierarchias accedendum est ut singulorum
ordinum officia conveniencias et differencias per
dictiones proprias cognoscamus.

Capitulum septimum de triplici ierarchia.

Triplex autem est ierarchia sicut scilicet
trahit Dionysius scilicet supercelestis que consistit
in tribus personis scilicet in celestis que consistit
in sex personis et in terrena que consistit
in sex personis. Tercia subcelestis que consistit
in sex personis. Est autem ierarchia sicut ibidem asserit
Dionysius. triplex sacramentum et rationali ordinata presens
in subditis debita et in personis principatum. Ierarchia
autem celestis que est triplex scilicet supercelestis que consistit
in sex personis et descripta sic a Dionysio. Epphatha est in
celestis affectiois in medio. alioquin intellectus fasti
gio. iudicij libertas resultat distributa. Nam hic
ierarchia tres continet ordines scilicet seraphim qui
amoris in medio pre alijs feruet et cherubim
qui cognoscens privilegio gaudet et thronos que
iusticie perpediculo alios prominent. De alijs
duabus ierarchijs dicet infra in locis suis. In
omni autem ierarchia epigramma necesse latere tria. ordo
scientia et actio. Nam versus idem dicit Dionysius. Ierar
chia est ordo diuini scientia et actus. deiforme
quod possibile est similes et adiudicium ei diuinitas
illuminationes proportionaliter in dei similitudine af
cendens. Ecce tria ponit in ierarchie descrip
tione scilicet ordine scientia et actione. quia si horum
trium aliquod defuerit non erit ierarchia. Ideo dicitur
tur ierarchia. ordo omnium in presens ordinata et
sine deum disposita. Unde in ordine notat officium in
scientia discretio in actione ministerium. Si ordine
presuppositum est actio sine actione negligencia est ordo
Si scientia autem et actio est reprehensibilis et ordo in
utilis. Et ideo tam in ordine quam in scientia et actione
omnis ierarchia dei conformitate imitanda et sine mo
do et mensura sue illuminationis in ordine suo profi
cit et recte discernendo et bene operando ad dei imi
tationem quod possibile est ascendit. Talis autem est
inter angelos ierarchia ordinis dispositio. Qui
angeli superiorum ordinum copiosius diuini lumen
hauriunt et ad eos qui se ordine sunt inferiores
receptum comunicando post transiunt. Nam hieronymus in a
gelico ordine custodit ut in gloria et glorie participa
tione alij sunt primi alij secundi et alij ultimi. ut illi
qui ordine et naturalium participatione sunt ipares
sunt etiam in glorie participatione inaequales. Unde dicit

Dionysius oportet superiores angelos semper esse
ductores et manubuctores aliorum inferiorum ut
eos adducant ad diuinam illuminationem; adducti
omnes et comunicati et inductione per uerbi me
i illuminatione per cognitionem in cognitione per
operationem. Nam ut dicit Gregorius primo in oratione. Alij deo
autem assistunt per contemplationem; alij ad exteriora
operantur et tamen ab interiori contemplatione non rece
dunt quia illum semper inspicunt qui presens est ubi
cumque; vadunt. Excellentia autem ordinum assignat
sine preminencia bonorum quia sine differente
essencie simplicitate et naturalis sapientie perspicua
citate et differente arbitrij libertate recipiunt ce
dis diuinitate. Quia ei natura magis sunt subtilis
et sapientia magis perspicaces in apostolis gratia
munere sunt ceteris digniores. Unde singuli ihe
rarchiaci ordines propria habent dona sine que
operantur et gradibus proprios secundum quos suas operationes
moderantur. Non enim fas est ut quis operari pre
sumat quod ad suum ordinem et officium non expectat.
In hoc ei consistit ierarchiaci ordinis perfectio ut
qui illuminant illuminentur et qui purgant pur
gentur et qui perficiunt perficiantur. versus talis est ordo
ut qui primo purgantur postea illuminentur et perficiantur.
Nam purgatione sequitur illuminatio et illu
minatione perfectionis consummatio. Unde su
periores ordines immediate recipiunt purgatio
nem ut sint clari et perfectionem ut sint perfecti.
Et iterum ab illis secundum ordinem diuine dispositio
inferiores purgantur et illuminantur et perficiuntur
nec intelligitur hec purgatio a corrup
tione uicij sed potius ab imperfectione boni.
Nam secundum Dionysium oportet angelicos spi
ritus ad illius similitudinem qui omnium caritatis co
tagio et dissimilitudine mundos esse ab imun
dicia et confusione lucentes uicem perfectos
bonitate. Inter istos itaque sacratissimos ordines
quidam sunt primi quidam medij quidam uero infimi.
Unde primi illuminant ultimos et a primis illuminantur.
Capitulum octauum de ordine Seraphim.

Primo ergo ordine uelut a dignio
ri est incipiendum scilicet a Seraphim
de quo dicit psalms li. vii. Seraphim
est angelorum multitudo qui ardentes uel incen
dentes interpretantur. eo quod inter eos et deum
nulli angeli sunt interuenientium et ideo quanto ei
uicinius collocantur tanto magis caritate bi
uini luminis inflammanter et ideo faciem do
mini et pedes uelate diuini quia ceteri angeli
diuinam maiestatem nequaquam istis perfectius
intuentur et ideo tanto maiora claritate illu
strantur quanto ardentiori motu dilectio omni
intime inflammanter unde istorum angelorum
officium est proprium et ardere in se et alios

ad diuine dilectionis incendium promouetur
Uropetates aut huius ordinis principales
 et spales elice ex verbis dyonisiij sic dicitur
 Pulchre inquit prim a celestium ierarchiarum
 excellentissimis essencijs sanctificat. ordinem
 habens aliorum omnibus circa deum immediate
 collocatum Et ideo primo operaciones thophonie
 in ipsum tanquam deo proximum deserunt et sequuntur
 Est autem Seraphim mobile semper circa diuina
 et ineffabile calidum. acutum et superfluidum In
 tente et inflexibilis semper motus. suppositoꝝ
 reductiuu actiue exeplicationis et realitatis ea
 et resuscitatis in simile caliditate et igneum celie
 et holocaustomatis purgatiu circūuelatum in
 epistagubile. habens luciforme et illuminati
 uam appetat. ois tenebrose obscuracionis pfe
 cutrice et manifestatrice etc. Nec uerba diuini
 missima sunt et omnium mortalium sensum quo ad
 significacionis misterium excedencia. Prouit tñ
 potero quous balbuciendo aliqua explanabo
 Vide autem differencie dyonisiij quod cognomina
 cio Seraphim appetatis et officij discretem
 et variã gratia participacione in angelis manifestat
 seraphim nūcupatis. Nam appellacio seraphim
 docet mobile hoc forsitan dicit propter naturam
 ignei amoris quo angelicus effectus in deum
 rapit et mouet. Dic uero motus est quietis
 causatiu. augmentatiuus. et completiu. Do
 cet etiam ineffabile quia a talis amor nunquam ex
 cidit nunquam ab appetitu amati requiescit. do
 cet et calidum quia ad modum caloris accensum dul
 cedus excitat uis amoris Et ideo subdit acu
 tum quia uis amoris penetrat ad intima con
 ditoris unde acutum dicit quoniam uolencia
 amantis qua intrat et penetrat ad rem amata
 Dicit etiam superfluidum quia quous ad interi
 oꝝ diuinitatis amor se extendat. affectu tñ
 creature non cessat ut quod intellectu non capit
 contemplacionis tñ gustu aliquantulum apprehendat
 fiat illud quod ebullit caloris uolencia vnde
 quod se iactat et diffundit. sic affectus angelicus
 nichil inconsideratum derelinquit. primo quod pl
 cognoscit. tanto amplius scire cupit Ad dicit etiam
 inflexibilis motus. quia amor angelicus quous
 uis in deum moueat. inflexibilis tñ est ne ama
 tum aliquantulum amittat Unde simul mobilis est
 et ineffabilis et hoc intente et intime. quia ad
 dei interiora tendit unde mobilis est semper et
 nunquam in se sinit et intentus ut in deum ten
 dat. hinc intum ut ad exteriora non effluat. Dim
 nino aut inflexibilis ut ad apud preter ipsum et ex
 ipsum non diuertat Dicit etiam suppositoꝝ reduc
 tiu. quia amor angelicus semper ad superiora
 se extendit et tñ ab amore inferiorum non recedit
 primo ad diuine illuminacionis participacionem et

uocat inferiores ordines et reducit. Dicit etiam
 docere actiuum et exeplicationem. quia non solum
 incendit inferiores ad amandum. uerum etiam
 formam et exemplum prebet inferioribus qualiter
 sumum bonum sit super oia diligendum et qualiter
 sit per amorem redeundum in deum et secundum ipsius
 beneplacitum incedendum Ideo etiam dicit quod amor
 eorum sit caliditas et resuscitatis in simile calidita
 te. quia ad hoc laborat ut inferiores et si non
 equaliter tñ deus ardeant et feruescant Nec
 hoc dicit quod inferiores angeli fuerint frigidum
 uel mortuum sed hoc dicit. quia subiecti ordines
 per ipsos ad ampliore amoris affectum continue
 excitant. Propter quod sequitur Ignem celitus et
 holocauste purgatiu. quia ignis diuinus pri
 mo angelos accendit ut alios incendat. et
 illuminat ut illuminent. purgat ut purget
 Ignis enim diuinus suauiter ardet. nec aburit
 uel consumit ad lesionem. sed potius ad purgationem
 et ideo dicit holocauste purgatiu. quia sicut
 ex toto illuminat. ita ex toto purgat. nec ab
 infectione aliquid uicij. sed ab imperfectione
 boni. quia illa est purgatio perfecta. ubi ois
 correctio abest. et ois perfectio adest Dicit etiam
 uirtus seraphim multum oia et multiforma. Mul
 timoda in quous multum formam mouet appetendo
 et operando. Multiforma in quous beatificat in possi
 dendo. multimoda in quous pergit scrutando. mul
 tiforma in eo quod inuicit penetrando. Per multas ei
 uias et affectiones uarias pergit et peruenit ad unum
 bonum et una uita simul acta apprehendit. Do
 cet etiam nominacio seraphim circūuelatum
 quia in omni uelamine figure uel creature in
 terposito diligit uidere deum et a plenitudine
 fontis lucis eterne sine medio aliquo illumina
 tum ut illuminet. accendit ut accendat. Unde
 in hoc sunt angeli illius ordinis alij digniores
 quia sue perfectionis influentiam immediate
 sine interposicione a deo recipiunt sine diminutione
 eandem alij participando tribuunt. illa possident
 et custodiunt sine amissione. Nunquam recedunt
 a dilectione. nec flectunt ab inuicibilis ad
 deum intencione. nec labore nec tedio desistant ab
 inferiorum ad deum gratuita reductione. Nec de
 appetitibus seraphim dicta sufficiant.
Capitulum. ij. de ordine Cherubim.
Secundus ordo dicit Cherubim quod
 interpretatur sciencie plenitudo Sunt
 enim secundum ysidorū. li. viij. sublimiora
 agmina angelorum preter seraphim. eo quod uicini
 diuine sapiencie supposito. ampliore sciencie
 diuine dono sunt repleti. et ideo merito ordo
 cherubim post seraphim ordinatur. quia post do
 num caritatis a quo denominatur seraphim. excel
 lentissimum donum quod est donum sapie et cognicionis

diuine volūtatē vel veritatē a quo cherubin
 denotat. **N**ā in angelis huius ordinis principa-
 lit̄ relucet radius diuini luminis quā ad prin-
 cipalēz excellētē diuine cognitiōis. **V**bi ppe-
 tates et effectus angeloz istius ordinis inuēt be-
 atus **D**yo. ca. vij. vbi dicit quod cognitiō che-
 rubin docet eoz cognoscibile et est sensus
 vobz quod angeli istius ordinis diuini agnosce-
 tes. quia in dono diuine sapiēcie sūt ceteris ma-
 gis excellētes. **D**e istis etiā ab ipso nūcupant̄ i
 quo dei visio que in eis viget intelligit̄. quia dei
 maiestātē ceteris clari⁹ et replant̄. **D**icit̄ etiā
 altissime de actōis luminū acceptiū. in quo in-
 nuēt quod cherubin ordo diuine illuminatiōis ex-
 cellēcia p̄ ceteris adiple⁹. **S**ūt etiā illi ange-
 li diuine pulchritudinē in p̄ma opatrice vir-
 tute et replatiū. quia p̄ lumē diuine sapiēcie
 diuinā pulchritudinē et replant̄. **P**er h̄ etiā
 inuēt quod in eis et p̄ eos p̄ma opatrix virtus
 scilicet deus clarissime inuēt. **D**iuinē etiā sapiē-
 tia traditiōe repleti. quia p̄ sapiētiā creatōis
 traditiōe. alijs plus. alijs min⁹ donū sapiēcie
 diuine igniunt̄. **D**iuinē etiā coicant̄. quia lumē
 sapiēcie quod i eis copiose diffundit̄ p̄ ipsos ad
 ordines illuminatiōis copiose deriuat̄. **N**ā ple-
 nitudinē lucis quod sūt ē p̄iūt. alijs coicant̄ et t̄ns-
 fundūt. **D**iuinē etiā et replatiōis pure et simpli-
 cis ac imēdiati fulgōis susceptiū. **F**ulgōe w-
 rat illuminatiōe p̄ quā puenit̄ ad mēta et pu-
 tā et replatiōis. vbi virtus diuina nō in yma-
 gine vel figura vel aliqua mediāte creatura. s̄
 p̄ semetip̄a. et in semetip̄a et replat̄. **D**iuinē
 etiā diuino alimento domestico atq; viuifica-
 ymēte diuine refectiōis repleti. quia hoc
 quod replent̄ lumine cognitiōis. reficiunt̄ dul-
 cedine dilectiōis. **N**on em̄ multū prodest il-
 luminare p̄ cognitiōē nisi concomitēte
 alimentū spūs sancti. scilicet refectiō p̄ dilectiō-
 nē. **V**ita autē refectiō dicit̄ domestica viuifica-
 et yna. **D**omestica quia amicis et domesticis
 solūmō sp̄a. **V**iuifica. quia viuū efficit quē
 libet qui ex tali cibo faciat. **U**nica est et singu-
 laris. quia delectatiōe cū certanea scilicet cerna-
 li dulcedine non gusta. **Q**uāuis autē yma sit
 refectiō. multiplex t̄n facietas inuenit̄ in hoc
 ynico alimento. vnde cū hoc solū p̄cipiōple-
 na et vera facietas inuenit̄.

Capitulum de ordine thronoz.

Quius ordo est thronoz et est hic to-
 do a thronis dicitur a dono iudicij. eo quod deus in eis sedeat et iudicia sua
 discernat et cuncta subiecta p̄ illos disponat
 vt dicit ysid. vnde virtus diuine equitatis
 throno igneo in **D**an. oparat̄ scilicet p̄pter p̄-
 spiciuitatē cognitiōis. quia deus singula diuini

dicans p̄ ipsos vniuersa prudēter discutit̄
 et p̄pter impetuositatē cui nichil obuiat. vel
 resistit. **I**lli autē angeli in quibus singularit̄ re-
 lucet virtutē diuini iudicij throni nūcupant̄
 ysid. **E**t ideo a beato dyo. sedes altissime di-
 cunt̄. quia alre p̄pter diuinā auctoritatē qua
 si ad iudicandū ordinant̄. alciōes quia h̄m
 diuine iusticie regulā. in iudicio imitant̄. **S**ed
 altissime quia imēdiaciū altissimo deo dis-
 posside ierarchia colloant̄. **S**edes opacte
 quia apte et ouement̄ iuncte quo ad iūctiā
 et ouentiā diuinorū iudiciorū. **C**ouemēns em̄
 ē et ap̄ū vt ex culpa penā et ex iusticia gloriā
 ex qualitate opis qualitatē retributiōis quali-
 tet forciat̄. **V**bi ouement̄ et apte coheret pena
 culpe et gloriā iusticie. quia si culpa et gloriā
 pena et iusticia nō ouemēt̄. coaptatā sedē ad
 inuicē nō haberēt. **C**ōpactō itaq; sedū eq̄tas
 ē iudiciorū. **S**edes ab omni ignominiosa sub-
 iectiōe libere. qui a q̄to sibi presidēt̄ deo sūt
 subiecti. tanto p̄ ipsū et in ipso mēta ampli⁹
 sublimari. **S**edes desiderat̄. quia deū sibi p̄si-
 dentē ferūt. et desiderat̄ p̄tatem p̄ diuinā iudicia in s̄b-
 iectis creaturis iudicat̄ et ostendūt. **S**edes di-
 uini super aduentus susceptiue imaterialiter
 et supermūdane. quia noticiā diuinitatis s̄b-
 studio et fatigatiōe precipiunt̄ et ipsa libere
 et s̄b diminutiōe et ad infelora t̄nsfundūt. in
 quo nos sp̄ialiter instruit̄ vt ab re materia-
 li et terrena nos euacuant̄. nos ad eternorū
 susceptiōē coaptamus. **S**edes etiā ab omni
 extremiōe sūt emore. quia ei qui s̄b extremis
 est id est p̄cipiō et fine imēdiatissime sūt con-
 iuncte. **N**am in deo cū inheēt. non est inue-
 nire p̄cipiū vel extremū. **T**hroni itaq; diuini
 nā virtutē assumūt et eandē ad infelora deri-
 uant et t̄nsfundūt. **O**bediēt se deo subiciūt. et
 nec ex aliqua necessitate. s̄b mēta liberalitate i-
 a rems omnibz subici se ostendunt.

Capitulum vndecimū de ierarchia.

Ierarchia secundum ysidorum
 tres continet ordines scilicet princi-
 palis potestatis et dominaciones. **D**ec autem
 Ierarchia a dyomiso vocatur e-
 topophonoma. id est diuina illuminatio. sui
 participes intercalati reuēnda insigniens
Ubi dominandi edocens. accensq; contrariū
Prima differēcia dicitur propter principa-
 tus qui p̄ ceteris possident domum reuēn-
 cie quorum officium est docere et exercere et
 exhibere reuēnciam reuēncis se undum
 diuersos gradus p̄latiōis iuxta illud Cui
 honor. honor. ro. xiiij. **V**isus vero d̄sandi
 spectat ad d̄sā ciones. que docent subditis
 dominati. non scdm libidinolam p̄sēndi

apud itate sed fm dei volutate. Na de? vult hoies preesse hominibz vt psciat non vt su perbian. vt eos in fide et moibo instruunt. no vt de libertatis dominio insolecat. Actacio vero potestatis. refert ad ordinem potestatu q potestate a nobis cohercet demones ne no bis tantu noceant qtu dehdent vel affectat. Et talit pot' dispoio medie ierarchie. quus alio modo videat ordinari fm ysid. et greg. sed de h' ad presens opusculu nichil spectat.

Caplm. xij. de ordine dnacionu.

Ovarius ordo est dominacionis q scdm ysid. potestatibz et virtutibz presit et preeminent. que pro eo q ceteris angeloz agminibz presint siue dnant. domi nacoēs nunupant. Huius ordinis e officiu scdm greg. in bello spuali instruce. qualiter oporteat homines prelacois officiu exercere. Ducent ecia prelatos qualite sui tyrannide et subditoz oppressione in regimine debant se habere. Hoz angeloz ministeriu est scdm dy omisu feruli timore deposito in deu moueri et absqz reflexione ad modu tyale ei inces lante famulari. que singulari excellencia inuisibile annuiciacoem in subiectis ordinibus solo imprio formant. Snt angeli istius ordi nis ab omni impressione liberi vt libere ad summu eleuentur et nulli ita summu subici an. vñ ita deo subsit q nulli inferiori subici un. Per vlem excellencia supra oem subiec cione eleuant. ita ta q per nullā violencia a tyrannide ad oppressionē inferiorz inclinant. vnde dicit dyomis? q fm dissimilitudine ty sandis diuinu exerceat. seueritate habent in potestate. et cu seueritate liberalitate in benignitate et du a dnacionibz potestas exerceat liberalitas circa inferiores no tolli. Per ista tame liberalitate eoz potestas nullo mo mino rat. pmo deo se conformates regula et lege sue prehdencie qtu possibile est imitant. Quq ad aliqua vana se auertant. sed continue ad bonu sumu. qd dyomis? ondit. i. vlem ondit vel vcat. oculos dirigut. et ab illo qui oibo dominaat. mentis aciem non auertut. vnde deiformitatis et diuine similitudinis prout possit snt pncipes fm dyomis. Itaqz dnac iones pte snt in scda ierarchia.

Caplm. xij. de ordine principatu.

Ovarius ordo dicit principatus et hic ordo secundu sanctos docet homines inferioris gradus exhibere reuerencia maioris existentibus in statu aliois digni tatis vtputa regibz principibz et prelatis. De angelis istius ordinis dicit dyomis? ad principatus ptnet vls duatus. et regimen

buctiuu ad dei similitudine. quia isti angeli habent ex officio vt alios inferiores ordinari ter reducat ad deu. et doceant ipsu reuerti in se ipso et in proximo. spaliter in prelato. qui scdm dy omisu ideo dicunt pncipatus. quia hnt alios reducere vel reuerti ad primu et pncipale principu. s. deu que ipsi prout pos sibile est imitant. et qtu fas in pncipedi offi cio pncipi assimilant. Dicit em ysid. li. vij. pncipatus snt qui angeloz agminibz presit qui pro eo q subitos angelos ad explembu diuinu ministeriu ordinat et disponit. pnci patus vocabulu accepit. Na alij sunt qui administrant. alij qui assistunt. milia ei milia ministrabat ei. et decies cetena milia assistunt ei. dan. vij.

Caplm. xiiij. de ordine potestatum.

Seruus ordo est potestatu. Et dicunt potestates fm ysid. quia eis iutes aduse snt subiecte. et ideo potestatu noie nunupant. qa maligni sps eoz pteate cohercent. ne tantum noceant qtu capiunt et affectat. Hoz angeloz officiu est fm greg illos qui in bello spuali desudat confortare. et ne ab aduersarijs violent supent defendere et vt boni victoria optineat virilit adiuuare. Vnde concordat dyomis? dices. Potestatu mi nisteriu esse cauere ne aliqd aduersu possit bonis obistere vel nocere. Dicit ecia greg. Potestates in suo ordine pceptit potestius vt eoz dispoio aduersu pates subiciant. que ne tm hominibz noceat qtu dehdent potestatu ministerio refrenant. De hys pta tibus dicit dyomis? Ipse sancte pates habent equipotent. i. equalē ai dnacionibz pteatem que eade diuina munera in suo ordine et gra du humilit suscipiunt et custodiunt fm pshione. Nichil em tyamice precipitat. cōtra infio res nichil violēta et fortitudine attemptat. sed pot' deiformit. i. ad diuinā similitudinez angelos infelotes ordinate reuocat. et ad p tificā et causalē potētia. i. ad deu qui oia pt appetates. medie celestiu aiaz dispoiones. et omniu est causa. semp mūdane. et intellec tualit reducere no cessat vt p has diformes illuinent. purgent et psciant. Sicut em ipse pates mediantibz supioribz ad dei similitu dine quertunt. ita mediantibz ipsis pteatibz qui inferiores snt ad deiformitatem reduant vt sic oēs supiores medij et inferiores ordies mistiaz purgacoem illuminacoem et pfectio nu pncipes efficiantur.

Caplm. xv. de tertia ierarchia.

Tercia ierarchia que dicit ephonia tres continet ordines inferiores scilz

virtutes archangelos angelos Et scdm hec
inferior ierarchia sic deicribit. Inferior ierar-
chia e diuini pncipiū natu. x legibz occurōs
secreta reuelās p capacitate discreta nature le-
gibz occurōs Hoc ptinet ad v̄tutes q̄ p̄tate
hnt faciendi miracula et curandi morbos et lan-
guores. Secreta reuelās. h̄ ptinet ad archā-
gelos et angelos Pro capacitate discreta h̄
refert ad archangelos dñm et angelos quia
maiores vt archangeli maiora minores vt
angeli maiora reuelāt. Per archangelos em̄
reuelabant pphetis maiora secreta vt illud
Ecce virgo concipiet etc. Per angelos autē mi-
nora vt illud d̄s. Episcopatu eius accipiet
alt̄ etc. et dicit ephraim ab ephi qd̄ e sub et
phanos qd̄ e apparicio quia inferiori mō q̄
in alijs resultat dei similitudo in ordinibus
huius ierarchie.

Capitulum .xviij. de ordine virtutum.

Septimus ordo e virtutum. Virtutes em̄
sūt angeloz agmina. misteria hñcia
ad v̄tutes et maiora faciēda in q̄bus
potissime reuert̄ v̄tus diuina. p̄t qd̄ et vir-
tutes noiant vt dicit p̄ h̄o. Istius ordinis an-
geli ab ordinibz medie ierarchie accipiūt illu-
minacōez purgacōez et p̄fectionē Vñ fm̄ Dy-
om̄iū. v̄tutes hnt virilitatē ad opacōes for-
tem incommutabile. scdm̄ dei formā. eis mdi-
canti. In hoc ei deo sūt similes et conformes q̄
ad oia agēda incommutabile virtutis vigōez
acceperūt. et ideo istoz spiritū opatiū v̄tu-
tem p̄stringit dy om̄i. sic dicit. Ipsa sc̄az vir-
tutū cognominatio forte quōdā et incommutabi-
le docet vigōez fm̄ indita eius deformitatē
ad nullā suscepōez diuinā illuiminacōnū
ib̄cillit infirmatā etc. quasi dicit. In hoc q̄
isti angeli virtutē sūt vocati. deformes et
filēs deo dimosant. Nā diuina v̄tus fortis e
ad agendū. vt non frāgat alicuius opis dif-
ficultate et incommutabilis e ad p̄seuerandū vt
non langueat seu infirmet alicui spaciū seu
tpis diuinitate. Sic angeli isti similes
sūt. quia ad oia agenda robusti et incommu-
biles memunt. Vñ v̄tuōi sūt nō solū opan-
do v̄tū ecia in illuminacōez suscipiēdo Nam
hoz angeloz virtus et infirma videat̄ diui-
ne v̄tutū opata. nō tñ infirma e ad eandē p̄-
gām conformata Infirma e nature obicōe Sz
non infirma. aliq̄ corrupōe qui p̄cipiat totū
q̄cōd creatū e debitu. fortitudinē scz suffici-
entē et sue nature congruentē Et ideo dicit Dy-
om̄i. q̄ hnt deformē motū firmēt se ferentē
Insup essentialē et potentia dei v̄tutē. quia
p̄a virtutē in deū mouent Et vñ eoz v̄tu-
firas in sup̄specialē virtutē creatis sustollit.

inde deformis ymaginis filiatō in eis v̄pi-
Deformitatē autē q̄ recipiūt ad inferiores ā-
gelos trāsferunt Accipiūt quidē p̄ donū. sed
alijs tribuūt p̄ exēplū. Voz āgeloz e officiu
fm̄ Dyo. docere platos placōis officiu ep̄q̄
felicit et ost̄ ant et vt ip̄i onus sustineāt paci-
ent scdm̄ Greg. v̄ro in .iij. moral. Istoz
officiū in hijs q̄ v̄tutē hnt e docere q̄nt ymagi-
nē dei in se repent et reformēt ac reformatā
virilitē custodiāt ac cōseruet Vñ p̄ istoz ange-
loz misteriu v̄tus miracula faciēdi p̄fectis cō-
cedit vt reducti ad p̄mū statū in quo deus fe-
cit hoiez ad suā ymaginē p̄ hūōi miracula offi-
dant Angeli isti cōdis diuinē v̄tutē cōtinue
aspiciūt et in ip̄a cōtēplacōe cōtemiscūt. Sed
istē timor penā nō e cū p̄ciā sit administracōis
q̄ hororis put Greg. dicit in moral. .i. iij.

Capitulum .xviij. de ordine archangeloz.

Octauus ordo e archangeloz. qui fm̄
p̄ h̄o. sūm nunciū vel nūcioz p̄cipēs
interpretant. Nā p̄mā tenēt int̄ an-
gelos Sūt em̄ duces et p̄cipēs sub q̄z ordie
vniūq̄z angeloz officia deputata sūt Nam
archangelis angeli p̄sunt vt p̄ in zacharia
vbi āgel̄ maiore dixit minori Vade et docere pu-
erū istū etc. Si e in ip̄is āgeloz officijs sup̄io-
res inferiores nō disponerent. nullo mō h̄ qd̄
hōi debet. āgel̄ ab āgelo cognouit Vñ archā-
geli sepe p̄p̄is noibo denotant vt p̄ ip̄oz voca-
bula ip̄oz obicōez et opa ordant. Nā Gabri-
el v̄gim̄ mittit vt illū denūciaret venturū q̄
cōtra aereas p̄tates optinere debuit victoria
et triumphū Gabriel ei deformis interpreta-
dit et raphael qui interpretat medicina dei
ad thobiā missus fuit q̄ eius oculis amōez
abhibuit et cecitate abstulit et detexit et sic
de alijs. Vnaq̄ p̄ h̄o. .li. vij. ca. v. Voz ange-
loz officiu est fm̄ Greg. de hijs que ad p̄mo-
cōez fidei ptinet vt de additu filij dei de eius
gestis et domis fideles p̄mouere. Archangeloz
ecia est scdm̄ dy om̄i. p̄p̄ecias p̄p̄ecis reuela-
re. demones hominibz dominātes arceere ne
v̄tēius plus ledāt. sicut p̄tatum est eosdē co-
herere ne dominū sibi vsurpēt aut accipiat
Archāgeli ecia angelis sup̄positis eis sūt di-
gnores et annūciacōez p̄ores. ceteris sūt p̄fecti-
ores Nā fm̄ dyo. inferiores cōtūt ad p̄cipa-
le p̄cipiū suū et q̄tū eis possibile e āgeli inferi-
oz s̄ ip̄is mediātibz ad ip̄z informā Insup vi-
uificāt. i. angelos ad v̄tutē illius p̄ncipij
colligant et adunāt. docēdo angelos sibi sub-
ditos scdm̄ duatus inuicibiles et ordinatos
quibz habent ducere et docere sequentes ali-
os et subiectos. Isti eciam archangeli inter
ordines inferioris ierarchie sunt intermedij

et ideo a superioribus illuminatio participat et
easdem angelis inferioribus participatas dicant
et annunciant in quibus angelis omnibus angelorum
dispositio ierarchica ex triplici ternario ce-
lestium ordinum perfectissime est completa.

Capitulum xviii. de ordine angelorum

Novus ordo et ultimus est angelorum
Angelus autem vocatur malach hebraice
dicitur latine vero nuncius interpretatur.
eo quod voluntate domini populum annunciat et osue-
rit. Angeli autem vocabulum nomen est officij
non nature. Nam angelus est semper spiritus sed
quoniam minister tunc primo angelus nuncupatur. An-
gelus vero pictorum licentia penas fingit ut eo-
rum discursu celestem significet sicut et iuxta poe-
taram fabulas venti penas habere dicuntur sicut
dicitur qui ambulat super penas ventorum. Quibus
ysaiah li. vii. ca. v. Secundum dyonysium autem angeli
inferioris ordinis non participat ordinem superiorum
illuminacionum non enim participat cum ipsis sed ex
ipsis nam angeli superiores primo loco divinas
illuminaciones suscipiunt et illas postmodum ad
aliorum noticiam deferunt qui a primis nunciis dicitur
Alii autem posteriores sunt et ultimi Angeli etiam
secundum eundem dyonysium homines ad divinam cogni-
tionem adducunt et subleuant et ut iuste vivant
instruunt et informant. Unde quibus angeli et si
non habent angelos alios sub se inferiores quibus
prestiti habent tamen sub se inferiores hominum ordi-
nes quibus prestiti quos ordinant et disponunt
Sunt et extendunt per dilectionem dei in semet
ipsis formant per custodia sui sub se. perque
dicitur per eos tutela quorum ministerio deputat.
Iste itaque angelorum multiplex est effectus nam
angelus ne custodie singulariter deputatus
nos stimulat ad bonum et exhortat ne in vicis
dormiamus. act. xii. Item spiritus sanctus nos edificat ne
sub onere patrie succubamus. iij. reg. xii. Item
arceat demones ne ab ipsis ledamur. thob. viii.
Item instruit in ambiguis ut certificemur. dan.
ix. et x. Item adducit ne in viis deviamus. tho. v.
et Epo. xxxii. Item nobis in tristitia positos as-
sistit ut consolamur. luc. xlii. et gen. vii. ubi
dicitur de angelo qui confortavit flentem agar.
Item nobis peccantibus opacium ne desperemus
ysaiah xxxii. et iud. ii. Item velociter nobis assis-
tit ne cadamus. ysaiah xxxii. Item angeli etiam
adiuvant contra hostes ne vincamur. gen. xxxii.
et ii. machab. penult. Item vulnere nostra sanant
ne moriamur. tho. xi. Item peccata nostra ad memo-
riam reducant ut erubescamur. ioseph. ii. Item volun-
tatem domini annunciant ut ei ad quiescamus. luc. ii.
Item impedimenta auferunt ut divinis liberius
secuiamus. Epo. xxxii. sed precedet te etiam
frequent nos prestat et nobis precauent ne

offendam. ysaiah lx. secundum penam etiam Item deo se
assistet ut contempletur. luc. i. et dan. vii. decies
centena milia. Item orando nobis meretur iob
xxxii. si fuerit. Item a divina laude non recusat
dan. ysaiah vi. et apo. v. Non habebat requiem etiam
Item deum in velamine facie ad faciem contemplatur
math. xviii. Angeli eorum etiam item nullius corporu-
lencie mole in sua substantia vel virtute aggra-
uat. luc. vltimo. Spiritus carne et ossa etiam item
supra tempus existens in tempore operatur Angeli
cus ei intellectus cum sit deiformis ut dicitur dy-
onysius est instantaneus et ideo in collatione unius
ad aliud subito intelligit et in virtualitate
sue substantie in instanti omnia agenda agit.
Unde de angelo qui vocatur a philosopho intelligencia di-
citur quod sit creatus in eorumque temporis et eternitatis
ut patet in i. li. de causis. Item homines ex sub-
ita angeli presentia terribitos bonus angelus
blandiendo aspectu consolatur ut dicitur Ambro-
sius li. i. ibi. Re timeas Zacharia etiam Item de
monem everso quos sua presentia terribitos fa-
cit. ampliori honore dicitur ut dicitur idem. Item
angelus quoniam vult apparere et quoniam vult ab huma-
nis aspectibus occultari ut dicitur idem ibi de Item
corpus pro suo beneplacito operari sue congru-
um ut appareat assumit et pacto suo officio idem
corpus assumptum deponit. iud. xlii. Euanu-
at etiam Item assumpto corpore pro aliqua necessitate
non vegetat illud corpus nec vivificat sed tamen
mouet. unde quoniam videtur comedere et bibere ut
homo et tamen non comedit nec bibit sed prete-
sua cibum admichilat et consumit ut patet tho. xii.
ubi dicitur angelus videbat quidem etiam Item
enim non comedit aliqua necessitate sed solum
potestate quia ut dicitur Augustinus super luc. vltimo
quod tabius consumit aquam potestate sed terra ab-
sorb; necessitate. unde fuit ibi amestio preta-
ua quo ad masticacionem et cibi consumptionem non
tamen necessaria quo ad incorporationem. Nec itaque
levia et plana de appetitibus bonorum angelorum
ad utilitatem puulorum dicta ad presens sufficiat.

Capitulum xix. de malis angelis.

Sicut bonus angelus hominibus datur ad
subsidium et conservacionem sic malus an-
gelus datus est vniuersis ad exerci-
cium et probationem. vnde horum malignorum spirituum
caput et dux est lucifer qui secundum grecum sic est
dictus pro eo quod aliis angelis clarior est creatus.
Unde grecus Primus angelus in deo omni lapide
precioso ornatus existit quia cum cunctis an-
gelorum agminibus presit ex eorum operacione clarior
fuit sed contra aditorem suum superbiens luce et
claritate perdidit et formam deiformem et obscurum
apostacie sue merito adquisiuit. De hoc dicit
damascenus li. i. ca. xviii. Ex hijs angelicis

virtutibus qui alijs petat et cui teret custodia
omissa est non natura malus factus sed bonus
epus nequaquam ab ipso obditore malicie semita
in se hinc non ferens illuminatorem et honorem que
ipse obditore largitus fuerat electione liberi ar
bitrii sui reus est ex eo quod est secundum naturam in id
quod est preter naturam. Unde deo rebellare volens et primo
bono deficiens in malum venit. Et infra lumen
igitur creatus a obditore. pro voluntate tenebra
factus est. Simul autem cum eo euilla est et secreta
angelorum qui sub ipso ordinati erant infinita mul
titudine et voluntarie facti sunt mali de bono ad
malum declinantes. Itaque dicitur ibi quod non habet preter
ter neque virtute contra aliquem nisi a deo promissi
ue et dispositiue creata. sed diuina promissione
transfigurata in quatuor; voluerit per imaginem seu fi
guram. Omnis igitur malicia et inuide passiones
ex ipsis cogitare sunt que quidem imitare et sug
gerere possunt sed violentiam inferre non preualent.
Itaque quod hominibus est mors angelis est lapsum. Post
casum enim non est eis penitentia quemadmodum post mor
tem hominibus non est vita. **Ducis** dam. Itaque dicitur
Greg. a gratia desertus obstinatus in malicia
permanet ita quod nichil bona voluntate velit. libe
rum siquidem habet arbitrium sed depressum et ad ma
lum inclinat. Ita quod semper bonum refugit
malum vero eligere non desistit. Et ideo accidit
ut dicitur **Cassiod.** volebat et cupiebat rapere
diuinitatem et amisit felicitatem. Itaque quia altitudi
nem sibi incommensurabilem indebitum appetit ideo
iusto ordine ad penitentiam tunc ut qui se iuste non
tenent in summo secundum iustitiam ordinem se teneant
nunc in imo. propter quod dyabolus. i. de oculis fluens
a sanctis est dictus. Multis alijs nominibus nuncupatur
quibus sua malicia per nomina filitudo in intima.
Dicitur enim demonus primo secundum plat. in thymeo. Ca
codemo id est mala sciens. Demon enim sciens
interpretatur. Sic autem dicitur propter scientiam
qua viget naturaliter perspicacitate. viget enim
sensu nature experientia temporis. viget intelli
gentia scripture sicut dicitur **De.** et etiam **Dam.**
ca. xviii. De hoc dicitur **ysid.** li. vii. ca. ultimo
Demones vocantur greci pitos id est scientes.
presciunt enim multa futura unde solent dare re
sponsum aliqua. In illis enim est cognitio per
plus quam in hominibus partim subtilioris sensus acu
mine. existetia longitudine vite partim per dei
iussu angelica reuelatione. **Dij** corporum aereorum
natura vigent. ante transgressione celestia cor
pora gebant. lapsi vero in aeream qualitate diuisi
sunt. et ista aeris caliginosi spacia tenere pmissi
si sunt qui eis carcer est usque ad iudicium. **Dij**
sunt peruariatores angeli quorum dyabolus pri
nceps est. Itaque dicitur **sathan** id est aduersarius.
quia ex corruptela malicie deo qui summe boni

est continue aduersus. ut dicitur **Yero.** **O**scipi
tata audacia magis presumit quam possit ut di
citur **glosa ysa.** pvi. Maior est arrogancia eius
et cetera. Sicut enim dicitur idem. potius vult esse quam non
esse ut pugnet contra deum. quoniam enim suum ex hoc
sciat crescere noamentum. Itaque **waal beemoth**
Job. xl. Ecce beemoth. Itaque beemoth bos vel
animal interpreta. demon sicut bos comedere
fenu appetit. quia suggestionis sue dente co
terere spiritualium viro. vita mundam querit. Car
nalia enim desideria amat demon. Itaque dicitur **le**
uathan id est additamentum. **Job.** xl. quia ut
dicitur **greg.** malum malo addit et pena pena ad
deum non desistit. Sicut enim sua et suorum crescit
culpa. sic et pena. Itaque dicitur **apollion** grece. i.
exterminator latine ut per **apo.** xv. quia bona
virtutum que deus in ecclesia siue anima plantat
malicia ipsam stimulare exterminare de hident
sicut dicitur in **pro.** Exterminauit eam aper de fil
ua et cetera. Itaque dicitur **omnium** dyabolus qui hebra
ice dicitur de oculis fluens. quia quietus in celi
culmine. stare contempsit. superbie sue pondere de
oculis cadere meruit. grece vero dicitur **criminator**
eo quod vel ad crimina allicit et inflammat. vel qua
electorum innocenciam falsis criminibus inficit et
accusat. ut dicitur **apo.** xvij. **Proiectus** est accu
sator et cetera. Et sicut dicitur **ysid.** ethiopl. li. viij.
Itaque preter ista nomina. multipliciter in scriptura et
malicia denotatur. Dicitur enim **serpens** vel **draco**
propter eius virulentam aspidem **apo.** xvij. **leo** propter
eius aptam violentiam. i. per. vlt. tanquam leo rugi
ens. **Vetis** propter eius obstinam duriciam **ysa.**
xxv. **Colub** tortuosus propter ipsius ista aere caligi
noso latenciam. Et ideo ab **Augul.** recitatur opi
nio **platonis** de eadem nominibus super **Gen.** ad
luz. li. viij. et habet li. v. sui distinctione. viij. c. i.
Demones aerea dicuntur animalia. quia cor
porum aereorum natura vigent. nec per mortem dissol
uunt. quia preualet in eis elementum spiritum ad
paciendum potius quam ad agendum. Itaque dicitur **Au**
gul. in li. de ciuitate dei. ca. viij. **Demones** sunt
aialia animo passiva mente rationalia tpe. i.
duracione eterna corpe aerea et cetera. **Hec** quod ab **Au**
gul. opinatio et recitatio sunt dea. volente insinu
are qualiter demon a loco summe illuminoso se
celo empyreo sit expulsus et in hoc aere cali
ginoso intrusus ut ibi paciat et inde assuat
corpus quoniam a deo promittitur ut hominum vita per ip
sius ministerium expectat. propter quod ab **ysa.** fab
oflans prunas et formans vas in opus suum
dicitur. quia eius exercitio vita electorum
qui vasa sunt gratie comprobatur **ysa.** lv.
Creauit fabrum et cetera. **Dij** itaque nominibus
et multis alijs modis demon nominatur
quibus virulenta eius rabies demonstratur

Dicit em̄ beda in glosa . sup illū locū ibi p̄
vlt. Cirant̄ querēs quē deuoret q̄ Cirant̄ cī
tanq̄ hostis obfidens . muros claudōs explo
rans vt per inferiōrē prem̄ ad interiora pene
traet . Differt oculis formas illicitas vt visu
deseruat castitatē . Aures p̄ canora tēptat vt
molliat xpianū vigōrē . Lingua dūcio prouo
cat . Manū miuicis laceffentibz ad vindictā
prouocat vl ad cedē instigat . Honores tēnos
promittit et admichilat celestes et cū latent
non p̄t fallere aptos addit terrores . in pace
subdolos in plectōe violentus . ita quē ani
mus debet esse tm̄ patus ad resistendū q̄tū
ille est patus ad impugnandū . Duat̄z glosa

Capit̄ . p̄ . de angelis p̄ueris .

Ali igit̄ angeli cōscentes volūcati
luciferi cadentis . it̄ . x̄ . p̄ . abilit̄ in
hoc aere caliginōso . velud in carcere
sūt reclusi . Cēdent̄ aut̄ de luce in tenebr̄ .
de sciēcia in ignoranciā . de dilectiōe in odiū
et inuidiā . de sūma felicitate in sūmā miseriā
vt dicit greḡ . It̄ demones presūt demonibz
scdm̄ maiōrē sciēciā et minorē . alijs subsūt
vt dicit Ambro . sup̄ lucā . Quāuis em̄ obsti
nati sūt in malo . a viuaci t̄ā sensu non sunt
p̄tius spoliati . Nā vt dicit ysid̄ . triplici aui
mine vident demones . Nā quodā scūt sub
tilitate nature . quodā exp̄iēcia t̄pm̄ et diu
tūritate . quodā sanctor̄ spiritūū reuelaciōe
It̄ demones vt dicit Auḡ . i . eius viuacita
te ingenij cognoscit̄ seminales v̄tū vitutes
nobis occultas quas per agriuas et tēptas
elemētōz om̄p̄iones sperzūt et sic diuilas re
rū species pduāt . Qd̄ em̄ p̄ h̄ per se face
re natura successiue hoc p̄t dyabolus face
re per accēlaciōem op̄tū nature . vnde per ar̄tē de
monū mazi phantōis serpētēs et tanas sub
ito producēt . sicut sup̄ Ep̄o . glosa dicit . It̄
demonū intencio tota est ad malū et ad fati
gaciōem bonoz . Et ideo electa sepe p̄turbant
tēptates in mari et in aere dēcant̄ fructus
terre corūpūnt et deuastāt vt patet ap̄o . vij
ca . et longe p̄t̄a faceēt . si boni angeli nō co
hibēt . et ideo quia cōtinue peccāt . quousq̄
vadūt penā suā . cōtinue sc̄tū portant vt dicit
greḡ . It̄ greḡ . li . m̄ . x̄ . p̄ . demones sem
per afflictionē iustoz exp̄tūt . sed si a deo po
testatē nō accipiūt . ad tēptaciōis articulū
nullatenus oualescūt . vnde q̄n̄ vnū malū in
tulerit . ad faciendū aliud subito se accingūt
vnde exētes ab obfēso porcos int̄tate p̄cie
rūt . Nā vt suā agant maliciā etiā bruta le
de re appetūt . q̄ i cohibente eos diuina potēcia
hōies lede re non p̄sumūt . It̄ in li . x̄ . p̄ . h̄ . m̄
diuilas diuersoz op̄lexiones . varias diuers̄

patit̄ tēptacionū illaqueātes decēptōes . nā
letos tēptant de luxuria . tristes de discordia
timidos de desperaciōe . superbos de presūpōe
It̄ in li . reḡ . p̄ . primo antiquus hostis tem
tans quasi cōsulendo blanda et illicita animo
suggerit . post ad delectaciōē p̄turbat ab ex
tremū p̄t̄ cōsensū possidens . violenta cōsuetu
dine p̄mit . vñ de ip̄o dicit iob . xli . Et agit
caudā q̄ . it̄ idē li . p̄ . x̄ . p̄ . Neq̄ hostis calli
bus quāpiā p̄mit . sed calliditate p̄stifere p̄
suasiōis et fraudulētis cōsilijs interficit . q̄a
dū dulcia resonāt . ad noxia cor inclināt . it̄
idē li . viij . sicut ē p̄dicius humanis sensibz
se obicit . mō quasi angelū lucis se ostendit
It̄ li . p̄ . x̄ . p̄ . in fine mūdi tanto feruēcie eit
ad sciēciā q̄to se sentit viciniorē ad iudiciū
et ad penā . it̄ ibi dē . Tūc q̄qd̄ nequit̄ volue
rit . callidus exquiret . tūc superbis cruciē q̄
alcius eriget et p̄t̄ illū dampnatū hominē
quē gestabit omne q̄d̄ poterit . tūc nequit̄e
ostendet . it̄ idē li . p̄ . x̄ . p̄ . Appatente iudicio .
cūcto assistente celestis ar̄ie minist̄o . anti
quus ille hostis dyabolus belua crudelis et
fortis in medio captiuus abducet . et cū suo
toto corpe eternis gehennis incendijs māci
pabit̄ vbi vtiq̄ inauditi erit̄ spectaculū q̄n̄
hic inmanissima belua dectoꝝ oculis ostēdet̄
Dec pauca de infinitis p̄t̄atibz malignoz
spiritūū et eoz effectibz dicta sufficiāt causa
breuitatis . alias vero ipsius sathane p̄t̄a
tes opacōes et occultas machinaciōes si quis
sāce desideat lib̄ . greḡ . sup̄ iob p̄legat et p̄
at̄at̄ maxime i duobz . ca . penult . s . p̄ . x̄ . p̄ .

Natura demonum

Incipit liber tercius de p̄t̄atibz aie cōnal

Adiuuante ihu xpo in p̄cedē
tibus aliquas p̄t̄at̄es de
substantia p̄t̄at̄es incorp̄a
diuina . s . natura et angelica
q̄tū ad h̄ spectat op̄ulcū
breuiter it̄rodupimus . nūc
cū eiusdē interueniente auxilio ad creaturā
corporeā st̄lū cūertamus . a dignissima crea
turā . s . homine qui natura et p̄t̄at̄es sapit
tamoz q̄ spiritūū inchoantes .

Capit̄ . primū de hominis descriptione .
Qum̄ igit̄ homo scdm̄ ysid̄ . fit animal
deiforme māsuētū natura scdm̄ legē
incomis discipline susceptibile diuī
nā habens ymaginē in potēcia cognoscendi et
similitudinē in potēcia diligēdi . Ad hoc vt
rudibz et puulis homis p̄t̄at̄es manifest̄
innoscant . a p̄t̄at̄es eius ex quibz ē op̄s
tus est breuiter inchoandū et p̄mo a natura